

TAMADA *tour*

Nepal i Bhutan 12 dni

Organizator

Organizator (Polska): TAMADA TOUR Sp. z o.o., Krzysztof Ciemnołoński, ul. Fiołków 3, 05-540 Zalesie Górne.

Przedstawiciel (Gruzja): LLC TAMADA TOUR, Ketevan Tsamebuli 64-66/136 A, Avlabari district, 0120 Tbilisi, Gruzja.

Kontakt i informacje o wycieczce: Krzysztof Ciemnołoński, tel.: +48 792 004 069 (PL), tel.: +995 558 107 555 (GE), e-mail: biuro@tamadatour.pl, www.tamadatour.pl.

Program – 12 dni

KATMANDU – PATAN – KATMANDU – PARO – THIMPHU – PUNAKHA – PARO – FESTIWAL TSHECHU W PARO – KLASZTOR TAKTSANG – DRUKGYEL DZONG – PARO – KATMANDU – BHAKTAPUR – KATMANDU

1. dzień – zbiórka na **lotnisku Chopina (Okęcie) w Warszawie**. Spotkanie z przedstawicielem biura Tamada Tour. Odprawa. Wylot do Nepalu z rozkładową przesiadką.

2. dzień – przylot do **Katmandu**. Spotkanie z pilotem Tamada Tour, przejazd do hotelu i krótki odpoczynek po podróży. Naszą himalajską przygodę rozpoczniemy od poznania najstojniejszych zabytków Doliny Katmandu, wpisanej na listę UNESCO. Tego dnia w stolicy Nepalu zobaczymy **stupę Bodnath** (Boudhanath) – jedną z największych na świecie świątyń buddyjskich. Następnie przejedziemy do położonej nieopodal **świątyni Paśupatinath**, sanktuarium boga Śiwy (osoby, które nie są wyznawcami hinduizmu, mogą ją oglądać wyłącznie z drugiego brzegu rzeki Bagmati). Wieczorem zjemy

tradycyjną nepalską kolację z pokazem kulturowym w lokalnej restauracji. Przejazd do hotelu na nocleg.

3. dzień – po śniadaniu dalsze zwiedzanie Katmandu. Dziś zobaczymy **plac Durbar** z kompleksem budynków pałacowych i świątynnych z XVI–XVIII w. Ujrzymy m.in. świątynię z posągami Kali Bhairawy, czyli boga Śiwy w najbardziej przerażającej odsłonie, a także słynną świątynię **Kumari Ghar**, gdzie rezyduje kumari: dziewczynka ze społeczności Newarów uznana za inkarnację bogini Taledżu i wybrana na żywą boginię. Z placu Durbar pojedziemy do **Swayambhunath** – owianego legendami sanktuarium pielgrzymkowego buddystów i hinduistów. Spojrzymy tu w namalowane pod iglicą stupy przenikliwe oczy Buddy, a harce wszędobylskich makaków wyjaśnią nam, dlaczego miejsce to nazywa się **Świątynią Małp**.

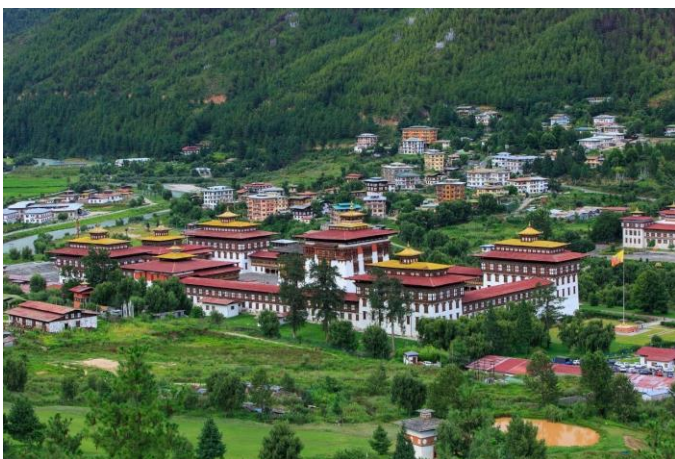

Następnie udamy się na obrzeża Katmandu do **Patan**, zwanego też Lalitpur, czyli Miastem Piękną. Średniowieczne Patan słynie

z rzemiosła i sztuki, zabytkowych wąskich uliczek i lokalnego placu Durbar z pałacem (obecnie muzeum z ciekawą kolekcją brązu) oraz licznymi obiektami kultu buddyjskiego i hinduistycznego. Zobaczmy tu m.in. świątynie Mahabouddha, Kumbheshwar, Kriszny, Hiranya Varna Mahavihar, Dzwon Taledżu, cztery stupy zbudowane w III w. przez cesarza Aśokę i inne zabytki. Powrót do hotelu w Katmandu. Kolacja i nocleg.

4. dzień – po śniadaniu wykwaterowanie z hotelu, przejazd na lotnisko w Katmandu i lot do **Paro** w **Bhutanie**. Podczas lotu czekają nas **spektakularne widoki Himalajów** i ekscytujące zejście do Królestwa Bhutanu, witającego rześkim górskim powietrzem. Z lotniska przejazd do **Thimphu**, stolicy kraju. Na przedmieściach zobaczymy **posąg siedzącego Buddy Siakjamuniego**, jeden z największych na świecie i największy w Bhutanie, wykonany z pozlacanego brązu i zlokalizowany w punkcie widokowym **Kuensel Phodrang** z urokliwą panoramą doliny Wang Chuu. Zakwaterowanie w hotelu. Kolacja z bhutańskimi przysmakami. Nocleg.

5. dzień – po śniadaniu całonienne zwiedzanie doliny **Thimphu**. Rano zobaczymy **Bibliotekę Narodową** z bezcenną kolekcją manuskryptów buddyjskich, **Instytut Zorig Chusum**, znany jako Szkoła Malarstwa, w którym uczniowie przechodzą 6-letni kurs w zakresie 13 tradycyjnych sztuk i rzemiosł Bhutanu, **Instytut Medycyny Tradycyjnej**, gdzie praktykuje się ludowe metody uzdrawiania i tworzy leki z minerałów, metali szlachetnych, części roślinnych i zwierzęcych, powstające na bazie receptur z XVI-wiecznych buddyjskich ksiąg, a także **Narodowe Muzeum Włókiennictwa** oraz **Muzeum Dziedzictwa Ludowego**, które w fascynujący sposób opowiadają o bogatej kulturze materialnej i żywych tradycjach Bhutanu (uwaga: instytut medycyny – zwiedzanie możliwe tylko z zewnątrz, pozostałe atrakcje

nieczynne w weekendy, zwiedzanie możliwe zależnie od terminu wycieczki).

Powrót do hotelu na obiad. Po południu zobaczymy **Tashichho Dzong**, czyli Fortecę Chwalebnej Religii – centrum religijne i rządowe z salą tronową monarchy, wybudowane w 1642 r. przez Shabdrunga Ngawanga Namgyala, pierwszego Wielkiego Lamę Bhutanu, a w latach 60. XX w. zrekonstruowane w tradycyjny bhutański sposób, bez użycia gwoździ. Odwiedzimy też buddyjską **Stupę Pamięci** (Thimphu Memorial Chorten), gdzie spotkamy wiernych szepczących mantry i kręcących młynkami modlitewnymi – fundatorem świątyni z 1974 r., wzniesionej ku czci pokoju i dobrobytu, był król Jigme Dorji Wangchuk, zwany „ojcem współczesnego Bhutanu”. Wieczorem spacer do **Emporium Rzemieślnicze**. Na lokalnych bazarach można kupić ręcznie tkane tekstylia, obrazy thangka, maski, ceramikę, rzeźby z łupka i drewna, biżuterię i inne wyroby rękodzielnicze. Powrót do hotelu na kolację i nocleg.

6. dzień – po śniadaniu wyjazd do **Punakha**, historycznej stolicy Bhutanu. Na oszałamiającymi widokami szlaku przez wschodnie Himalaje przystaniemy na **przełęczy Dochula** (3100 m n.p.m.). Zobaczmy tu 108 pamiątkowych czortenów i świątynię Druk Wangyel, otoczone powiewającymi flagami modlitewnymi i królewskimi ogrodami cyprysów, rododendronów i magnolii. Przy dobrej pogodzie z przełęczy ujrzymy szczyty (od lewej do prawej): Masagang (7158 m), Tsendagang (6960 m), Terigang (7060 m), Jejegangphugang (7158 m), Kangphugang (7170 m), Zongphugang (7060 m) oraz Gangkhar Puensum (7570 m), najwyższy szczyt Bhutanu, niezdojony dotąd przez człowieka (góra pozostaje zamknięta dla wspinaczy). W Punakha przejazd do hotelu. Odpoczynek i obiad. Po południu zwiedzimy majestatyczny **klasztor Punakha Dzong**, drugą najstarszą i

największą świątynię Bhutanu, wybudowaną w 1637 r. u zbiegu rzek Pho Chhu i Mo Chhu. Do czasu przeniesienia stolicy do Thimphu, klasztor Punakha Dzong pełnił rolę administracyjnego i religijnego serca kraju. Powrót do hotelu. Kolacja i nocleg.

7. dzień – po śniadaniu przejazd do **Paro**, miasta słynącego z bogatej kultury, legend i tarasowych upraw czerwonego ryżu. Po drodze ruszymy na spacer (30 min.) przez pole ryżowe, by za wioską Pana i strumieniem Yoaki wdrapać się do buddyjskiej **świątyni płodności Chimi Lhakhang**. Spotkamy tu Drukpę Kunleya, XV-wiecznego świętego, zwanego „Boskim Wariatem”, który słynął z nieortodoksyjnych metod nauczania buddyzmu poprzez śpiew, humor i dziwaczne, szokujące zachowania z podtekstami seksualnymi. Jedną z tradycji zapoczątkowanych przez szalonego guru jest w Chimi Lhakhang praktykowana do dziś: pielgrzymów uderza się po głowie... drewnianym fallusem, co ma wzmocnić ich płodność, odpędzić złe oko i złośliwe plotki. Po przyjeździe do Paro odpoczynek i lunch w hotelu. Po południu odwiedzimy **Ta Dzong – Narodowe Muzeum Bhutanu** ze wspaniałą kolekcją artefaktów etnograficznych, sztuki, obrazów thangka i znaczków. Z muzeum ruszymy w dół wzgórze, gdzie nad rzeką Paro przycupnął **Rinpung Dzong**, buddyjski klasztor z fortecą i tradycyjnym mostem wspornikowym z XVII w. W klasztorze tym nakręcono kilka scen filmu „Mały Budda” (1993). Powrót do hotelu. Kolacja. Nocleg.

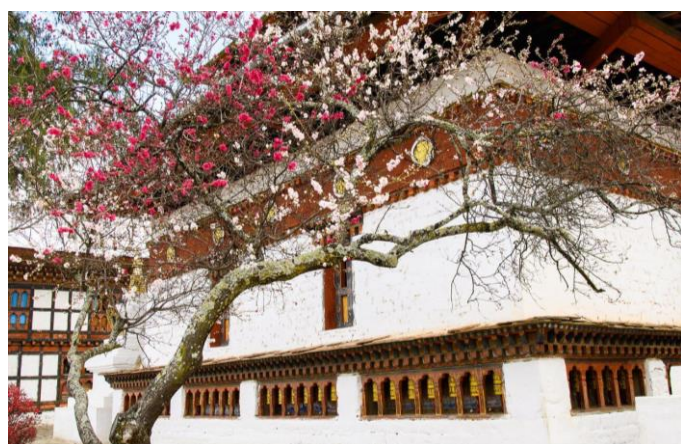

8. dzień – po śniadaniu udamy się w Paro na **festiwal Tshechu**. To najważniejsze święto religijne Bhutanu, obchodzone na cześć buddyjskiego świętego Padmasambhawy. Uroczystości towarzyszą widowiska teatralno-taneczne, w tym tańce czham, zhana, durdag, tungam i inne, odprawiane przez mnichów i osoby świeckie, ubranych w tradycyjne stroje i maski obrzędowe. W gwarnym tłumie lawirują przebierańcy w maskach z długimi czerwonymi nosami, komicznie naśladowując

ruchy tancerzy. Tańce i spektakle są wyrazem boskiej czci, służą nauce buddyjskiej dharmy, błogosławią zgromadzonych, mają przynosić pomyślność, odpędzać nieszczęście i zło. Dla lokalnych mieszkańców święto Tshechu to także czas spotkań z bliskimi i relaksu od codziennych obowiązków. Po pokazie i pełnym wrażeń dniu powrót do hotelu na kolację i nocleg.

9. dzień – po śniadaniu czeka nas wielka atrakcja: wycieczka do **klasztora Taktsang** (Gniazdo Tygrysa), najsłynniejszej i najważniejszej świątyni buddyjskiej w Bhutanie. Taktsang leży na zboczu klifu, 900 m nad doliną rzeki Paro. Według legendy święty Padmasambhawa przybył tu na grzbiecie tygrysy, by pokonać lokalnego demona. W świątyni znajdują się liczne posągi demonicznych bóstw i schody do świętej jaskini, w której przez trzy miesiące medytował Guru Rinpoche.

Po zwiedzaniu ruszymy w drogę powrotną do Paro, zatrzymując się w kolejnych interesujących miejscach. Zajrzemy do ruin

fortecy i klasztoru Drukgyel Dzong, gdzie Bhutańczycy odpierali najazdy wojsk tybetańskich. W pobliżu odwiedzimy **tradycyjny bhutański dom wiejski**, który zapewnia dobry wgląd w życie lokalnych mieszkańców. Następnie na przedmieściach Paro zwiedzimy **Kyichu Lhakhang**, jedną z najstarszych i najważniejszych świątyń Bhutanu, pierwotnie zbudowaną w VII w. przez tybetańskiego cesarza Songtsena Gampo. Po przyjeździe do hotelu w Paro kolacja i nocleg.

10. dzień – po śniadaniu przejazd na lotnisko w Paro i przelot do **Katmandu**. Przejazd do hotelu i czas wolny na krótki odpoczynek. Po południu zwiedzimy **Bhaktapur**, jedno z najlepiej zachowanych średniowiecznych miast w Dolinie Katmandu. Urokliwe alejki wiodą tu na place Durbar i Dattatreya, wokół których mnożą się nastrojowe knajpki, rzemieślnicze bazy i zabytki: Złota Brama, Pałac 55 Okien, Dzwon Szczekających Psów, świątynie Nyatapole, Bhairavanath i Dattatrya. Na placu Garncarskim chętni będą mogli spróbować swoich sił w **wyrobie glinianych naczyń**. Po zwiedzaniu powrót do hotelu w Katmandu. Pożegnalna kolacja. Nocleg.

11. dzień – śniadanie. Transfer na lotnisko w Katmandu. **Wylot do Polski** z rozkładową przesiadką.

12. dzień – **przylot** na lotnisko Chopina (Okęcie) w Warszawie.

Wybrane atrakcje

Katmandu budzi niemal natychmiastowe skojarzenia. W zbiorowej wyobraźni jest to miasto owiane aurą tajemniczości. Uświęcone bogactwem buddyjskich i hinduistycznych świątyń, pomiędzy którymi przechadzają się ubrani w pomarańczowe i czerwone szaty mnisi i asceci sadhu. Rozbrzmiewające modlitewnym szepczeniem i dzwoneczkami, których mistyczny dźwięk odbija się echem od potężnych Himalajów. W rzeczywistości stolica Nepalu to uliczny chaos, trąbienie skuterów, nieprzebrane tłumy pieszych, riksarzy i rowerzystów. A także zrujnowane, odrapane ulice i budynki, które są smutną pamiątką po potężnym trzęsieniu ziemi (7,8 w skali Richtera) z 25 kwietnia 2015 r. Obrócone do góry nogami życie lokalnej społeczności z wolna wraca na stare tory. Pieczołowicie restaurowane zabytki – Katmandu Durbar Square z pałacem królewskim Hanuman Doka, Patan Durbar Square, Bhaktapur oraz stupy Swayambhu i Bodnath – znów zachwycają swoim pięknem, a dzielnica handlowa Thamel pełna jest knajpek, sklepów, ulicznych bazarów. I ludzie, którzy pomimo traumatycznych doświadczeń szczerze się uśmiechają i dzielą tym, z czego słynie ich kraj.

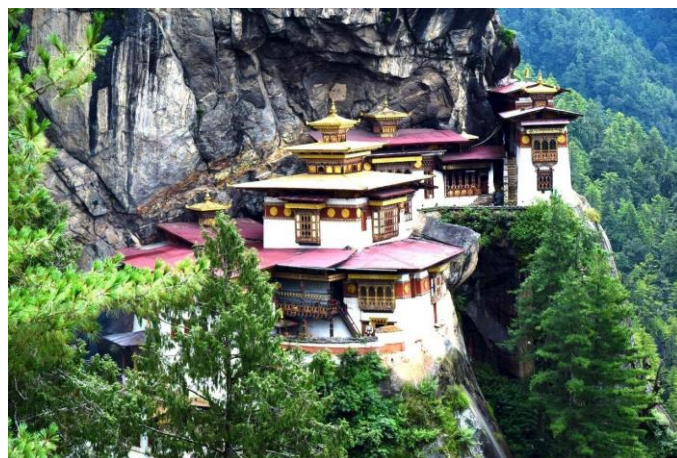
Świątynia Małp. Legenda opisana w „Swayambhu Purana” mówi, że Dolina Katmandu była niegdyś zalana wodami jeziora, na którego tafli wyrósł piękny lotos. Gdy Manjusri, bodhisattwa mądrości, wyciął las w wąwozie Chovar, wody odpłynęły, łodyga lotosu zmieniła się we wzgórze, a kwiat – w stupę Swayambhunath, dziś jedno z najświętszych miejsc pielgrzymkowych buddystów i hinduistów. Prawda historyczna brzmi nieco mniej romantycznie: starożytny kompleks stupy, kilku świątyń, klasztoru, muzeum i biblioteki ufundował w V w. król Vrsadeva. Po pokonaniu 365 schodów ujrzymy słynną stupę z półkolistą białą czaszą, patrzącymi na cztery strony świata

oczami Buddy, które namalowano pod pięciokątnym, pozłacanym i ozdobionym rzeźbami toranem, oraz bogatą ikonografią z tradycji wadźrajany buddyzmu Newar. W północno-zachodnich częściach świątyni natkniemy się na psotne makaki (trzeba uważać, aby niczego nam nie ukradły), za których sprawą sanktuarium nazywa się też Świątynią Małą. Dodajmy, że chodzi tu o mały święte, mające powstać z wszy, które załęgły się we włosach pozostawionych tu przez Manjusriego.

Place Durbar, czyli Królewskie, znajdziemy w Dolinie Katmandu trzy – w miastach Katmandu, Patan i Bhaktapur. Wszystkie są na liście UNESCO i obejmują majestatyczne zabytki z XVI–XVIII w.: strzeliste pagody buddyjskie i hinduistyczne, posągi bóstw i imponujące kompleksy pałacowe, w których kryją się dziś liczne muzea i galerie sztuki. Plac Durbar na starówce Katmandu słynie z jeszcze jednego miejsca: Kumari Ghar, czyli Świątyni Żywej Bogini. Kumari to dziewczynka ze społeczności Newarów, uznana za inkarnację Buddy (przez buddystów) lub bogini Taledżu (przez hinduistów) i wybrana na żywą boginię. Kult dziewczycy kumari w Nepalu sięga nawet VI w. Wierzy się, że jako wcielenie boga kumari potrafi przewidywać przyszłość, uzdrawiać, spełniać życzenia i chronić przed fatum. Żywą boginią zostaje ok. 3-letnia dziewczynka z wysokiej kasty śaków, odpowiadająca rygorystycznym wymogom psychofizycznym. Po inicjacji kumari przenosi się wraz z rodziną do pałacu świątynnego, gdzie – otoczona najwyższą czcią – wypełnia mistyczne obrzędy. Nie chodzi do szkoły ani do lekarza, nie bawi się z rówieśnikami. Świątynię opuszcza tylko kilkanaście razy w roku – w lekcje, bo jej boskie stopy nie mogą dotknąć ziemi; czasami Królewska Kumari z Katmandu pojawia się w misternie rzeźbionych oknach trzypiętrowej świątyni Kumari Ghar, co jest wielkim przywilejem dla wiernych i zwiedzających

(fotografowanie zabronione). Rolę kumari dziewczynka pełni do dnia pierwszej menstruacji, pierwszego wypadnięcia zęba mlecznego, poważnej choroby lub innej „odmienności”, tożsamej z opuszczeniem jej ciała przez boga. To niełatwy moment dla kumari, która zderza się z szarą rzeczywistością i często przez długie lata nie może się odnaleźć w życiu, w którym zamiast żywą boginią jest zwykłym człowiekiem.

Klasztor Taktsang (Gniazdo Tygrysa) to najważniejsza świątynia buddyjska w Bhutanie. Słynie z malowniczego położenia na niemal pionowym zboczu klifu, 900 m nad doliną rzeki Paro w Himalajach. Taktsang jest głównym ośrodkiem Drukpa kagju i Ningma, szkół buddyzmu tantrycznego, zapoczątkowanego w Bhutanie w VIII wieku przez guru Padmasambhawę. Według jednej z legend Padmasambhawa przybył z Tybetu do Bhutanu na grzbiecie tygrysy, aby ośwoić lokalnego demona – tygrysa. Wokół jaskini Taktsang Senge Samdup, gdzie guru medytował i praktykował, władca Tenzin Rabgje ufundował w 1692 r. imponujący kompleks klasztorny. Jeśli wierzyć kolejnemu mitowi, pierwszy budynek świątyni został przymocowany do klifu włosami dakini, oświeconej istoty boskiej. Taktsang składa się z czterech świątyń i ośmiu jaskiń, połączonych skalnymi schodami. Dziedzińce i wnętrza zabytkowego kompleksu zdobią koła i flagi modlitewne, oświetlone subtelnym blaskiem posągi bóstw, wizerunki bodhisattwów, freski i obrazy thangka. Klasztor Taktsang, wpisany w skalny pejzaż i otoczony pięknym sosnowym lasem, jest często skryty w chmurach, co przydaje mu tajemniczości.

Thimphu to stolica Bhutanu – i miejsce narodzin unikalnej bhutańskiej filozofii „Szczęścia Narodowego Brutto”. Ideę tę stworzył słynny król Dzigme Khesar Namgyal Wangchuk, który w 2008 r. przeobraził Bhutan w demokratyczną monarchię,

stawiającą na szeroko pojęty dobrostan mieszkańców, zrównoważony rozwój gospodarczy, edukację, zdrowie, tolerancję, ochronę środowiska, zachowanie kultury i innowacyjność opartą na lokalnym dziedzictwie. Troskliwy władca na każdym kroku udowadnia, że nie ma rzeczy niemożliwych. W Thimphu, poza pałacem królewskim, kilkoma świątyniami, ogrodami i starożytnymi szlakami, nie ma zbyt wielu zabytków, lecz miasto nadrabia w inny sposób. Narodowe Muzeum Włókiennictwa i Muzeum Dziedzictwa Ludowego fascynująco ukazują kulturę materialną Bhutanu – a żywe tradycje są pielęgnowane w lokalnych szkołach i uniwersytetach. Instytutu Medycyny Tradycyjnej praktykuje ludowe metody uzdrawiania i tworzy leki z minerałów, metali szlachetnych, części roślinnych i zwierzęcych, powstające na bazie receptur z XVI-wiecznych buddyjskich ksiąg. Bazary na Emporium Rzemieślniczym uginają się od rękodzieła: misternie tkanych tekstyliów, obrazów thangka, ceramiki, masek obrzędowych, rzeźb z kamienia i drewna, biżuterii. Co roku, w ósmym miesiącu kalendarza księżycowego, w Thimphu odbywa się z kolei największy w kraju festiwal Tshechu, święto religijne ku czci guru Padmasambhawy z widowiskami taneczno-teatralnymi. A nad wszystkim czuwa siedzący Budda Siakjamuni – jeden z największych na świecie posągów Siddharthy Gautamy, wpatrzony w dolinę Wang Chuu, otuloną monumentalnymi szczytami Himalajów.

Informacje organizacyjne

Impreza: Nepal i Bhutan 12 dni, wycieczka objazdowa.

Aktualne ceny i terminy: dostępne na stronie www.tamadatour.pl.

Cel charytatywny: szczegóły u Organizatora.

W cenie:

- transfery lotnisko – hotel – trasa wycieczki (w Nepalu bus z klimatyzacją, w Bhutanie bus bez klimatyzacji),
- noclegi w hotelach 3–4* (pokoje 2-os. z łazienkami),
- wyżywienie (w Nepalu: śniadania, kolacje, w Bhutanie: śniadania, obiady, kolacje),
- nepalska kolacja z pokazem folklorystycznym,
- wejścia biletowane do atrakcji,
- udział w festiwalu Tshechu,
- pokazy kultury i tradycji,
- kameralna grupa,
- wiza turystyczna do Bhutanu,
- obowiązkowa opłata SDF (Sustainable Development Fee; Opłata Zrównoważonego Rozwoju) za każdy dzień pobytu w Bhutanie,
- opieka lokalnych przewodników,
- opieka polskojęzycznego pilota – przewodnika Tamada Tour,
- ubezpieczenie zdrowotne KL, NNW, OC + bagaż,
- składka na Turystyczny Fundusz Gwarancyjny,
- składka na Turystyczny Fundusz Pomocowy.

Nieujęte w cenie:

- bilety lotnicze Warszawa – Katmandu – Warszawa,
- bilety lotnicze Katmandu – Paro – Katmandu (cena ±500 USD, zależnie od terminu),
- wiza do Nepalu (obywatele Polski mogą otrzymać nepalską wizę na lotnisku w Katmandu – jest to tzw. visa on arrival; wizę można także uzyskać w Ambasadzie Nepalu – najbliższa znajduje się w Berlinie; koszt wizy od 30 USD/os.),
- usługi bagażowe w hotelach i na lotniskach,

- zakwaterowanie w pokojach 1-osobowych (dopłata za pokój 1-osobowy w hotelach ok. 470 USD/os.),
- posiłki, przekąski, napoje bezalkoholowe i alkoholowe nieujęte w programie wycieczki,
- ewentualne nowe opłaty turystyczne, nałożone przez władze Nepalu i Bhutanu,
- zwyczajowe napiwki,
- atrakcje i aktywności fakultatywne w czasie wolnym,
- opcjonalne opłaty za fotografowanie i filmowanie w zwiedzanych obiektach,
- koszty pamiątek i wydatków osobistych,
- usługi niewymienione w programie wycieczki.

Wyżywienie w cenie (Ś – śniadanie, O – obiad, K – kolacja):

1. dzień – wylot
2. dzień – K
3. dzień – Ś, K
4. dzień – Ś, O, K
5. dzień – Ś, O, K
6. dzień – Ś, O, K
7. dzień – Ś, O, K
8. dzień – Ś, O, K
9. dzień – Ś, O, K
10. dzień – Ś, K
11. dzień – Ś, wylot
12. dzień – przylot

© 2023 TAMADA TOUR. Program nie stanowi oferty handlowej w rozumieniu art. 66 par. 1 Kodeksu cywilnego, ma charakter ramowy i może ulec zmianie w zależności od czynników niezależnych od Organizatora oraz jest objęty ochroną prawa autorskiego (nie wyrażamy zgody na kopiowanie). Prawo do błędów w druku zastrzeżone; www.tamadatour.pl.